

FIȘA DISCIPLINEI
(în baza OM nr. 5703/2011)

Aprobat prin decizia Consiliului
Facultății nr. 27/22.10.2015

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Sapienția din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea/DSPP	Facultatea de Științe și Arte
1.3. Domeniul de studii	Cinematografie și Media
1.4. Ciclul de studii	Licență
1.5. Programul de studiu	Cinematografie, Fotografie, Media
1.6. Calificarea	Regie de film și TV, Imagine de film și TV, Comunicare audiovizuală: Scenaristică, publicitate media, filmologie

2. Date despre disciplină

2.0. Departamentul	Media		
2.1. Denumirea disciplinei	Istoria filmului românesc și din Europa de Est (1.)		
2.2. Titularul disciplinei/a activităților de curs	prof. univ. dr. Florin Mihăilescu		
2.3. Titularul (ii) activităților de	seminar	asist. univ. drd. Boné Ferenc	
	laborator		
	proiect		
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	1
2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar /laborator /proiect /practica	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar /laborator /proiect /practica	28
Distribuția fondului de timp:					ore
a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					27
b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
d) Tutoriat					10
e) Examinări					2
f) Alte activități:					
3.7. Total ore studiu individual	69				
3.8. Total ore pe semestru	125				
3.9. Numărul de puncte de credit	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	-
4.2. De competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	Prin definiție un curs de măiestrie are două componente ce se desfășoară sincron: predarea, explicarea și exemplificarea unor concepte și studiul practic de caz. Vizionarea în totalitate asistată și comentată, în timp real este principala cale practică și eficientă de însușire a cunoștințelor teoretice predate, o formă de curs specifică în domeniul artei cinematografice.
5.2. De desfășurare a seminarului/laboratorului/proiectului	Dezvoltarea unor teme de către studenți, discuție, proiecții.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	Analiza limbajului cinematografic ca fundament al unei culturi/educatii bazate pe imagine. Aprecierea rolului social al limbajului audiovizual ca resort de comunicare si sursa de experiente artistice.
Competențe transversale	Identificarea oportunitatilor de formare continua si valorificarea eficienta a resurselor si a tehnicilor de invatare pentru propria dezvoltare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea mijloacelor de expresie a imaginii de film intermediată de parcurgerea prin vizionare (asistată și comentată) a principalelor etape din evoluția filmului românesc și a celui est-european.
7.2. Obiectivele specifice	În cadrul seminariilor se discută filmele reprezentative din repertoriul cinematografiilor est-europene.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
01. Introducere. Caracteristici plastice și tehnice. Avatarurile tehnologiei	prelegere participativă	2 ore
02. Anii de început. Imaginea primitivă. Desprinderea de teatru. Filmarea în natură. Eclerajul sub plafoane de sticlă	prelegere participativă	4 ore
03. Anii '30. Sunetul și dramaturgia imaginii. Primele semne de gramatică a imaginii. Pelicula pancromatică	prelegere participativă	4 ore
04. Anii '40. Ecouri ale star-sistemului în filmul românesc. Evoluția eclerajului. Decoruri și lumini. Apariția filmului color	prelegere participativă	2 ore
05. Anii '50. Propaganda și unghiulația. Regia și imaginea „responsabilă.” Legile mișcării punctului de stație al camerei de filmat	prelegere participativă	4 ore
06. Anii '60. Emanciparea filmului românesc. Tehnici și tehnologii care modifică limbajul. Imaginea clasică. Mari directori de fotografie: Ovidiu Gologan	prelegere participativă	4 ore
07. Anii '70. Imaginea filmelor „noului val” românesc. Dan Pița, Mircea Veroiu, Alexandru Tatos, Mircea Daneliuc: specificități plastice	prelegere participativă	4 ore
08. Anii '80. Imaginea chinuită. Anormalitatea tehnologică generează deficiențe de limbaj artistic. Subtextul filmului mai important decât vizibilul	prelegere participativă	4 ore

Bibliografie

Ayfre, Amedee: *Conversion aux images?* Paris, Cerf, 1964.
 Bazin, André: *Ce este cinematograful?* Meridiane, București, 1968.
 Căliman, Călin: *Istoria filmului românesc 1897-2000*. Fundația Culturală Română, București, 2000.
 Carabăț, Dumitru: *De la cuvânt la imagine*. Meridiane, București, 1987.
 Caranfil, Tudor: *Dicționar de filme românești*. Litera Internațional, București, 2002.
 Caranfil, Tudor: *În căutarea filmului pierdut*. Meridiane, București, 1988.
 Cernat, Manuela: *A Concise History of the Romanian Film*. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982.
 Corciovescu, Cristina: *1234 cineaști români*. Editura Științifică, București, 1996.
 Dumitrescu, Mircea: *O privire critică asupra filmului românesc*. Arania, București, 2005.
 Faure, Elie: *Funcția cinematografului*. Meridiane, București, 1971.
 Fulger, Mihai: *„Noul val” în cinematografia românească*. Grup Editorial Art, București, 2006.
 Knobler, Nathan: *The visual dialogue: An Introduction to the Appreciation of Art*. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1966.
 Modorcea, Grid: *Dicționarul filmului românesc de ficțiune*. Cartea românească, București, 2004.

Bordwell, David–Kristin Thompson: *Film History: An Introduction*. New York, McGraw Hill, 1998. 623–630.

Hames, Peter: *The Czechoslovak New Wave*. London–New York, Wallflower Press, 2005.

Wajda, Andrzej: <i>A film és más hívságok</i> . Osiris, Budapest, 2002.		
8.2. Seminar	Metode de predare	Observații
01. Introducere; stabilirea cerințelor		2 ore
02. Filmele noului val ceh 1. Jan Němec: <i>Diamonds of the Night</i> (1964)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
03. Filmele noului val ceh 2. Milos Forman: <i>Black Peter</i> (1964), <i>The Loves of a Blonde</i> (1965)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
04. Filmele noului val ceh 3. Vera Chytilová: <i>Daisies</i> (1966)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
05. Postnové vlny. Filmul ceh azi. Jiří Menzel: <i>Shortcuts</i> (1980), Ján Hrebejk: <i>Pupendo</i> (2003)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
06. Școala de cinema în Polonia. Andrzej Wajda: <i>Ashes and Diamonds</i> (1958)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
07. Al doilea val polonez. Roman Polanski: <i>Knife in the Water</i> (1961)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
08. Filmele neliniștii morale. Andrzej Wajda: <i>Man of Marble</i> (1976)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
09. Filmul polonez în anii '90. Krzysztof Kieślowski: <i>Three Colors: White</i> (1994)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
10. Valul filmului negru din Iugoslavia. Dusan Makaveiev: <i>WR: Mysteries of the Organism</i> (1971)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
11. Cineasți sârbi în emigrație. Dusan Makaveiev: <i>Sweet Movie</i> (1974)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
12. Sfârșitul modernismului politic. Emir Kusturica: <i>When Father Was Away on Business</i> (1985), Dusan Makaveiev: <i>Gorilla Bathes at Noon</i> (1992)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
13. Filmele războiului balcanic. Emir Kusturica: <i>Underground</i> (1995)	studiu de caz, dezbatere	2 ore
14. Discuție		2 ore

Bibliografie

- Bock, Hans-Michael: NDK: a DEFA története. In: *Oxford Filmenciklopédia*. Glória, Budapest, 2004. 655–660.
- Bordwell, David–Kristin Thompson: *Film History: An Introduction*. New York, McGraw Hill, 1998. 623–630.
- Coates, Paul: East-Central European Cinema: Behind the Curtains. In: Elisabeth Ezra (ed.): *European Cinema*. Oxford–New York, Oxford University Press, 2004. 265–282.
- Goulding, Daniel J. (ed): *Post New Wave Cinema in the Soviet Union and Eastern Europe*. Bloomington, Indiana University Press, 1989.
- Hendykowsky, Marek: Kelet-Közép-Európa változó államai. In: *Oxford Filmenciklopédia*. Glória, Budapest, 2004. 660–669.
- Imre Anikó: *East European Cinemas*. London–New York, Routledge, 2005.
- Stojanova, Christina: Ars longa, politica brevis: a kelet-európai mozi legújabb történetének tengerentúli vázlata. In: *Filmkultúra*. (i.)
- Taylor, Richard–Nancy Wood–Julian Graffy–Dina Iordanova (eds.): *The BFI Companion to Eastern European and Russian Cinema*. London, BFI Publishing, 2000.
- Varga Balázs: Kelet-európai újhullámok. In: *Filmtett*, 2002/20. 20–24.
- Vogel, Amos: Subversion in Eastern Europe. Aesopian Metaphors. In: *Film as a Subversive Art*. London, C.T. Editions, 2005. 139–158.
- Ardai Zoltán: A macska nyolc éve. In: *Filmvilág*, 1988/5. 22–28. (i.)
- Báron György: A játék határai. Vera Chytilová filmjeiről. In: *Filmvilág*, 1986/2. 28–31.
- Chytilová, Věra: A film csupa mozgás, az élet csupa mozgás. In: *Magyar Lettre Internationale*, 1997/24. (i.)
- Gelencsér Gábor: *Más világok*. Filmelmzések. Palatinus, Budapest, 2003–2004. 116–121; 125–129.
- Hames, Peter: *The Czechoslovak New Wave*. London–New York, Wallflower Press, 2005.
- Hames, Peter: The Ironies of History: The Czech Experience. In: Anikó Imre (ed.): *East European Cinemas*. New York–London, Routledge, 2005. 135–149.
- Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai*. Palatinus, Budapest, 2005. 307–315; 344–350; 399–401.
- Menzel, Jiří: *Hát, még mindig nem tudom*. Kalligram, Budapest–Pozsony, 2004.
- Pošová, Kateřina: Capriccio múltból és jelenről. Prágai beszélgetés Jiří Menzellel. In: *Filmvilág*, 1981/9. 38–42. (i.)
- Szalai Györgyi: Ki ismeri Fekete Pétert? In: *Filmvilág*, 1979/10. 26. (i.)
- Turcsányi Sándor: Jan Hrebejk Menzelmezben. In: *Filmvilág*, 2002/6. 46–48. (i.)
- Turcsányi Sándor: Mit tehet a költő? In: *Filmvilág*, 1995/5. 50–53. (i.)
- Turcsányi Sándor: Mozi a téren. Cseh hullámok. In: *Filmvilág*, 2001/4. 26–29. (i.)

Bikácsi Gergely: *Andrzej Wajda szemtől szemben*. Gondolat, Budapest, 1975.

Falkowska, Janina: *Andrzej Wajda: History, Politics, and Nostalgia in Polish Cinema*. Oxford–New York, Berghahn Books, 2006.

Falkowska, Janina: *The Political Films of Andrzej Wajda*. Oxford–New York, Berghahn Books, 1996.

H. Oleksy, Elżbieta: The Politics of Representing Gender in Contemporary Polish Cinema and Visual Art. In: Anikó Imre (ed.):

East European Cinemas. New York–London, Routledge, 2005. 49–61.
 Insdorf, Annette: *Second Chances: The Cinema of Krzysztof Kieslowski*. New York, TMB, 1999.
 Kieslowski, Krzysztof: *Őnéletrajz*. Osiris, Budapest, 1996. 134–186; 195–215.
 Kocsis Ágnes: Az aranyember. Andrzej Wajda életmű Oscar-díja. In: *Filmkultúra*. (i)
 Kosecka, Barbara: A lengyel film bizonyos irányultságáról. In: *Filmkultúra*. (i.)
 Kovács István: Az Ő nemzedékük. A lengyel filmiskola. In: *Filmvilág*, 1986/9. 23–33. (i.)
 Kovács István: Nemzeti klasszikusok. Lengyelország filmkasztyomban. In: *Filmvilág*, 2002/6. 14–16. (i.)
 Lubelski, Tadeusz (szerk): *Kieslowski mozija*. Fordította: Éles Márta. Európa, Budapest, 2000.
 Marciniak, Katarzyna: Second World-ness and Transnational Feminist Practices. In: Anikó Imre (ed.): *East European Cinemas*. New York–London, Routledge, 2005. 3–20.
 Masát Ádám: A sztrájkoló élmunkás. *A márványember* és *A vasember* című Wajda-filmek történeti háttéréről. In: *Filmkultúra*. (i.)
 Michnik, Adam: Wajda és kora. In: *Magyar Lettre Internationale*, 2001/42. (i.)
 Tóth Klára: Gdańskban dől le a berlini fal? In: *Magyar Szemle*, 2000/9–10. (i.)
 Wajda, Andrzej: *A film és más hívságok*. Osiris, Budapest, 2002.

Bjelić, Dušan: Global Aesthetics and the Serbian Cinema of the 1990s. In: Anikó Imre (ed.): *East European Cinemas*. New York–London, Routledge, 2005. 103–119.
 Z. Longinović, Tomislav: Playing the Western Eye: Balkan Masculinity and Post-Yugoslav War Cinema. In: Anikó Imre (ed.): *East European Cinemas*. New York–London, Routledge, 2005. 35–47.

8.3. Laborator	Metode de predare	Observații
Bibliografie		
8.4. Proiect	Metode de predare	Observații
Bibliografie		
8.5. Practica	Metode de predare	Observații
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

10. Evaluare

A. Condiții de îndeplinit pentru prezentarea la evaluare: prezență, activitate seminar

B. Criterii, metode și ponderi în evaluare:

Tip activitate		10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs			scris	60%
10.5.	Seminar		referat	30%
	Laborator			
	Proiect			
10.6. Standard minim de performanță 45%				

Data completării
10.09.2015

Semnătura titularului de curs
prof. univ. dr. Florin Mihăilescu

Semnătura titularului de seminar
asist. univ. drd. Boné Ferenc

Data avizării în departament
15.09.2015

Semnătura directorului de departament,
prof. univ. dr. Pethő Ágnes

